

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3719/2022
06.09.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Бућковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4518/21 од 10.12.2021. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4518/21 од 10.12.2021. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 864/18 од 24.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор тужене да решавање у овој правној ствари не спада у судску надлежност. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа плате, на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период од 01.04.2014. године до 01.02.2017. године, у укупном износу од 2.509.218,57 динара са припадајућом каматом на појединачне опредељене месечне износе од доспелости до исплате ближе одређен овим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене износе из става другог изреке у преосталом делу као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да у име и за рачун тужиоца Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Филијала Београд уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.04.2014. до 01.02.2017. године према основицама утврђеним у ставу другом изреке пресуде, према стопама важећим на дан уплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 275.399,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4518/21 од 10.12.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом и четвртм изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да му тужена исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа исте на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период 01.04.2014. до 01.02.2017. године, у укупном

износу од 2.509.218,57 динара, у месечним износима са законском затезном каматом ближе назначеним у ставу другом изреке пресуде, као и да у име и за рачун тужиоца Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање филијала Београд, уплати разлику припадајућег доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за период 01.04.2014. до 01.02.2017. године, према основицама утврђеним у ставу другом изреке, а према стопама важећим на дан уплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 275.399,00 динара, као и захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка које је имао у поступку пред првостепеним судом. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем тужене од 30.05.2008. године, као дипломирани официр полиције, распоређен са 16.06.2008. године на радно место послови откривања кривичних дела против човечности и међународног права у Одсеку за откривање кривичних дела против човечности и међународног права, Одељење за откривање кривичних дела против човечности, међународног права и трагање за несталим лицима, Управе криминалистичке полиције. Решењем надлежног органа тужене од 23.05.2011. године тужилац је распоређен са 01.06.2011. године на радно место послови откривања кривичних дела против човечности и међународног права (ОСЛ) у Служби за откривање ратних злочина, Управе криминалистичке полиције и стекао звање полицијски инспектор. Решењем од 01.06.2012. године тужилац је као виши полицијски инспектор распоређен на исто радно место у свом звању. Решењем од 01.05.2016. године тужилац се као самостални полицијски инспектор распоређује на исто радно место у свом звању. Тужиоцу је прво радно место у МУП-у било у Служби за откривање ратних злочина, Управе криминалистичке полиције, тужбом потражује разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду у утуженом периоду, а износи досуђени ставом другим изреке првостепене пресуде представљају разлику плате (без минулог рада) до двоструког износа плате упоредног радника ББ чија је висина утврђена на основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке од 30.12.2019. године на који налаз парничне странке нису имале примедбе у погледу рачунске тачности.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужилац, као лице распоређено код тужене у Службу за откривање ратних злочина, има право на двоструки износ плате. Како је тужиоцу прво запослење у својству приправника било у наведеној служби, то му по оцени овог суда припада право на исплату плате у двоструком износу у односу на плату упоредног радника која

се обрачунава без додатака прописаних одредбама чланова 23-28. Закона о платама државних службеника и намештеника (основна плата).

По оцени другостепеног суда, наведени упоредни радник није адекватан, јер не ради на истим пословима на којима ради тужилац (ББ је у утуженом периоду била у радном односу у МУП-у, Служби за криминалистичку аналитику у КП, а са којих послова није распоређена у Службу за откривање ратних злочина), а тужилац, на коме је терет доказивања, није предложио извођење доказа вештачењем ради утврђивања висине разлике плате према наведеној Уредби, полазећи од двоструког износа плате са претходног радног места адекватног упоредног радника и основне плате коју је тужилац примио у утуженом периоду. Став другостепеног суда је да тужилац није доказао основаност свог потраживања, због чега је и одбио тужбени захтев у целости, као неоснован.

Врховни суд налази да се ревизијом основано указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, као и да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. ЗПП.

Према члану 2. став 2. Уредбе о платама лица која врше функцију и обављају послове у тужилаштву за ратне злочине и посебним организационим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“ бр. 97/03... 67/05), плата старешине службе и заменика старешине службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици обрачунава се и исплаћује у двоструком износу плате коју су остварили на пословима са којих су ступили на рад. Приликом обрачуна двоструког износа плате не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом у смислу члана 3. став 5. наведене Уредбе, док је ставом 6. истог члана прописано да се додаци на плату утврђени законом запосленом коме се плата утврђује овом уредбом обрачунавају у складу са законом и другим прописима и колективном уговору.

У конкретном случају, тужилац је у току поступка доставио доказ о томе колика је његова плата била на претходном радном месту, и тај доказ је ценио вештак приликом давања свог налаза и мишљења. Оцена другостепеног суда да тужилац то није учинио, као и да је терет доказивања основне плате на тужиоцу представља битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена пред тим судом. Супротно становишту другостепеног суда, терет доказивања износа плате није само на тужиоцу, већ и на туженој која о томе мора водити службену евиденцију. Исти, подељени, терет доказивања примењује се и код одређивања „упоредног радника“.

Такође, другостепени суд је у поновном поступку донео истоветну пресуду из истих разлога, не поступајући по примедбама Врховног суда из укидног решења од 23.06.2021. године. Наиме, претходна другостепена одлука је укинута како би суд утврдио колику плату остварује лице – адекватан упоредни радник који је запослен на истим пословима и задацима као и тужилац, а који је на те послове ступио са одговарајућег радног места у МУП-у, те да се према плати са тог радног места потом

оцени да ли је плата тужиоца мања или већа и уколико јесте колика је разлика између плате коју је тужилац примио и плате која му припада по основу наведених цитираних одредби закона и Уредбе. Наведеним спорним чињеницама другостепени суд се није бавио ни у побијаној пресуди.

Наиме, запослени који први пут заснивају радни однос у Служби за откривање ратних злочина, која претходно нису била уопште радно ангажовани, већ им је ово прво запослење имају право на двоструки износ плате, али притом се мора имати у виду плата упоредног радника који ради на истим пословима и задацима на којима ради и то лице, тако да запослени има право на двоструки износ плате коју је упоредни радник имао на свом претходном радном месту, уз ограничење из члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, а што уједно представља и правни став Врховног касационог суда заузетог на седници Грађанског одељења одржаној дана 21.05.2019. године.

Код оваквог стања ствари основано тужилац у ревизији истиче да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер није поступио по налогу Врховног суда из претходног укидног решења, а што представља довољан разлог да се другостепена пресуда поново укине у смислу одредбе члана 415. став 1. и 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду изложено, па ће утврдити висину плате тужиоцу у наведеном периоду, на претходно описан начин, а потом ће поново одлучити о основаности тужбеног захтева.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић